Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» РМК
Ақтөбе облысы бойынша филиалы

АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНЬ

Қазан 2026 жыл

Ақтөбе, 2026 жыл

	МАЗМҰНЫ	**Б.**
	Алғысөз	3
1	Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері	4
2	Атмосфералық ауа сапасының жай-күйі	4
3	Жауын-шашынның химиялық құрамы	9
4	Жер үсті суларының сапасы	10
5	Радиациялық жағдай	11
6	Топырақтың ауыр металдармен ластану жағдайы	12
	1 қосымша	13
	2 қосымша	16
	3 қосымша	19
	4 қосымша	20

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень Ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісінде қоршаған ортаның жай-күйіне мониторинг жүргізу бойынша «Қазгидромет» РМК мамандандырылған бөлімшелері орындайтын жұмыстардың нәтижелері бойынша жасалады.

Бюллетень мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және халықты Ақтөбе облысының аумағындағы қоршаған ортаның жай-күйі туралы хабардар етуге арналған және Қазақстан Республикасында қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалау, ластану деңгейінің үздіксіз өзгеру тенденциясын ескеру үшін қажет.

Атмосфералық ауа сапасын бағалау

1. Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері

Аймақтағы ауаның ластану деңгейін негізінен ірі кәсіпорындар анықтайды: «СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ, «ҚазақойлАктөбе» ЖШС, «Ақтөбе ферроқорытпа зауыты» және ДКБК АҚ «ТҰК Казхром» филиалдары, «Интергаз Орталық Азия» АҚ, «Ақтөбе ӨЭМ» АҚ, «Ақтөбе ЖЭО» АҚ. Стационарлық көздерден шығарындылардың жалпы көлемінің ішінде ілеспе газды жағу шығарындыларының үлесі 11,67 мың тоннаны құрайды. Алау қондырғыларынан шығатын барлық шығарындылардың 97% -ы 3 мұнай мен газ өндіретін және қайта өңдейтін кәсіпорындардың үлесіне тиесілі: «CNPC-Ақтөбемұнайгаз» АҚ, «ҚазақойлАктөбе» ЖШС және «Аман Мұнай» ЖШС.

Сонымен қатар, жылжымалы көздерден шығатын газдар Ақтөбе облысындағы ауаны ластайтын негізгі заттардың бірі болып табылады.

2. Ақтөбе облысының атмосфералық ауа сапасының мониторингі.

Ақтөбе облысының аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 10 бақылау бекетінде, оның ішінде 3 сынаманы қолмен іріктеу бекетінде және 7 автоматты станцияда жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша 14 көрсеткішке дейін анықталады: *1) қалқыма бөлшектер (шаң); 2) PM-2,5 қалқыма бөлшектер; 3) PM-10 қалқыма бөлшектер;*

4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) азот диоксиді; 7) азот оксиді; 8) күкіртті сутек; 9) формальдегид; 10) хром; 11) бензол; 12) этилбензол; 13) толуол; 14) ортоксилол.

2026 жылғы қазандағы Ақтөбе облысының атмосфералық ауа сапасын мониторингілеу нәтижелері.

Ақтөбе қаласында атмосфералық ауа сапасы ластанудың **«жоғары»** деңгейі ретінде бағаланды, ол **СИ=9,6** (жоғары деңгей) бойынша және **ЕЖҚ=3%** (көтеріңкі деңгей) бойынша анықталды.

Хромтау қаласында атмосфералық ауа сапасы ластанудың **«жоғары»** деңгейі ретінде бағаланды, ол **СИ=5,3** (жоғары деңгей) және **ЕЖҚ=4%** (көтеріңкі деңгей) мәні бойынша анықталды.

Қандыағаш қаласында атмосфералық ауаның ластану деңгейі **«көтеріңкі»** деп бағаланды, ол **СИ=2,0** (көтеріңкі деңгей) және **ЕЖҚ=2%** (көтеріңкі деңгей) мәні бойынша анықталды.

Шұбаршы ауылында атмосфералық ауаның ластану деңгейі **«жоғары»** деп бағаланды, ол **СИ=9,0** (жоғары деңгей) және **ЕЖҚ=12%** (көтеріңкі деңгей) мәні бойынша анықталды.

Кеңқияқ ауылында атмосфералық ауаның ластану деңгейі «**төмен»** деп бағаланды, ол **СИ=1,0** (төмен деңгей) және **ЕЖҚ=0%** (төмен деңгей) мәні бойынша анықталды.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асып кетуінің айқындылығы және асып кету жағдайларының саны 1-кестеде көрсетілген.

1 - кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыры		Максималды бір реттік шоғыры		ЕҚ	Шектен жоғары шоғыр саны $ШЖШ_{м.б.}$		
	мг/м³	$ШЖШ_{о.т.}$ асу еселігі	мг/м³	$ШЖШ_{м.б.}$ асу еселігі	%	>ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
Ақтөбе қ.								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Қалқыма бөлшектер РМ-2,5	0,0014	0,0395	0,0014	0,0088	0,00	0	0	0
Қалқыма бөлшектер РМ-10	0,0015	0,0249	0,0015	0,0050	0,00	0	0	0
Күкірт диоксиді	0,0314	0,6280	0,6626	1,3251	0,49	**17**	0	0
Көміртек оксиді	0,5280	0,1760	6,0902	1,2180	0,09	**2**	0	0
Азот диоксиді	0,0477	1,1920	0,2401	1,2005	0,85	**19**	0	0
Азот оксиді	0,0271	0,4520	0,5182	1,2955	0,36	**8**	0	0
Күкіртсутек	0,0005		0,0764	9,5500	3,27	**78**	**3**	0
Формальдегид	0,0025	0,2534	0,0050	0,1000	0,00	0	0	0
Хром (+6)	0,0003	0,1712	0,0005		0,00	0	0	0
Бензол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Этилбензол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Толуол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Ортоксилол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Хромтау қ.								
Күкірт диоксиді	0,0260	0,5190	2,6428	5,2856	0,94	21	1	0
Көміртек оксиді	0,1053	0,0351	4,8192	0,9638	0,00	0	0	0
Азот диоксиді	0,0030	0,0760	0,0899	0,4495	0,00	0	0	0
Күкіртсутек	0,0016		0,0357	4,4625	3,49	78	0	0
Қандыағаш қ.								
Күкірт диоксиді	0,0127	0,2542	0,6388	1,2776	0,04	1	0	0
Көміртек оксиді	0,0319	0,0106	1,8454	0,3691	0,00	0	0	0
Азот диоксиді	0,0738	1,8447	0,1611	0,8055	0,00	0	0	0
Күкіртсутек	0,0026		0,0156	1,9500	1,75	39	0	0
Шұбаршы а.								
Күкірт диоксиді	0,1236	2,4714	4,5078	9,0156	5,02	112	6	0
Көміртек оксиді	0,0475	0,0158	4,5983	0,9197	0,00	0	0	0
Азот диоксиді	0,0150	0,3745	0,1026	0,5130	0,00	0	0	0
Күкіртсутек	0,0035		0,0695	8,6875	11,69	261	10	0
Кеңқияқ а.								
Күкірт диоксиді	0,0016	0,0316	0,2029	0,4058	0,00	0	0	0
Көміртек оксиді	0,2873	0,0958	1,3696	0,2739	0,00	0	0	0
Азот диоксиді	0,0901	2,2522	0,1963	0,9815	0,00	0	0	0

Ақтөбе қаласындағы эпизодтық бақылаулардың деректері бойынша ластаушы заттардың концентрациясы рұқсат етілген норма шегінде болды.

2 - кесте

Атмосфералық ауа сапасын эпизодтық өлшеу нәтижелері

Нүктенің атауы		Қалқыма бөлшектер (шаң)	Күкіртсутек	Формальдегид	Азот оксиді	Күкірт диоксиді	Азот диоксиді	Көміртек оксиді
Кирпичный а., №18 ОМ ауданы	мг/м^3	0,0031	0,0041	0,0051	0,0048	0,0057	0,0062	1,5216
	ШЖШ асу еселігі	0,0103	0,5125	0,1020	0,0120	0,0114	0,0310	0,3043

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЖЛ және ЭЖЛ) тіркелмеді.

**ЖЛ және ЭЖЛ жағдайлары және қабылданған шаралар туралы толығырақ ақпарат «Қазгидромет» РМК ресми сайтында «Экология» бөлімінде көрсетілген.*

2026 жылдың қазан айы мен 2025 жылдың қазан айын салыстырғанда Ақтөбе облысындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі:

•**өзгеріс бар** — Ақтөбе қ., Хромтау қ., Қандыағаш қ;

•**өзгеріссіз** — Шұбаршы а., Кеңқияқ а. (3-кесте).

3 - кесте

Ақтөбе облысының ластану деңгейінің динамикасы
(қазан 2025 – қазан 2026 жж.)

Елді мекен	Ластану деңгейі		Негізгі ластаушы заттар - $ШЖШ_{м.б.}$ асып кету жиілігі
	Қазан 2025 ж.	Қазан 2026 ж.	
Ақтөбе қ.	Көтеріңкі СИ=3,9 НП=6	Жоғары СИ=9,6 НП=3	Күкірт диоксиді (1,3 $ШЖШ_{м.б.}$), көміртек оксиді (1,2 $ШЖШ_{м.б.}$), азот диоксиді (1,2 $ШЖШ_{м.б.}$), азот оксиді (1,3 $ШЖШ_{м.б.}$), күкіртсутек (9,6 $ШЖШ_{м.б.}$).
Хромтау қ.	Төмен СИ=1,7 НП=0	Жоғары СИ=5,3 НП=4	Күкірт диоксиді(5,3 $ШЖШ_{м.б.}$), күкіртсутек (4,5 $ШЖШ_{м.б.}$).
Қандыағаш қ.	Төмен СИ=1,3 НП=0	Көтеріңкі СИ=2,0 НП=2	Күкірт диоксиді (1,3 $ШЖШ_{м.б.}$), күкіртсутек (2,0 $ШЖШ_{м.б.}$).
Шұбаршы а.	Жоғары СИ=6,8 НП=11	Жоғары СИ=9,0 НП=12	Күкірт диоксиді (9,0 $ШЖШ_{м.б.}$), күкіртсутек (8,7 $ШЖШ_{м.б.}$).
Кеңқияқ а.	Төмен СИ=1,3 НП=0	Төмен СИ=1,0 НП=0	

Қорытындылар:

Соңғы бес жыл ішінде қазан айы бойынша **Ақтөбе қ.** ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

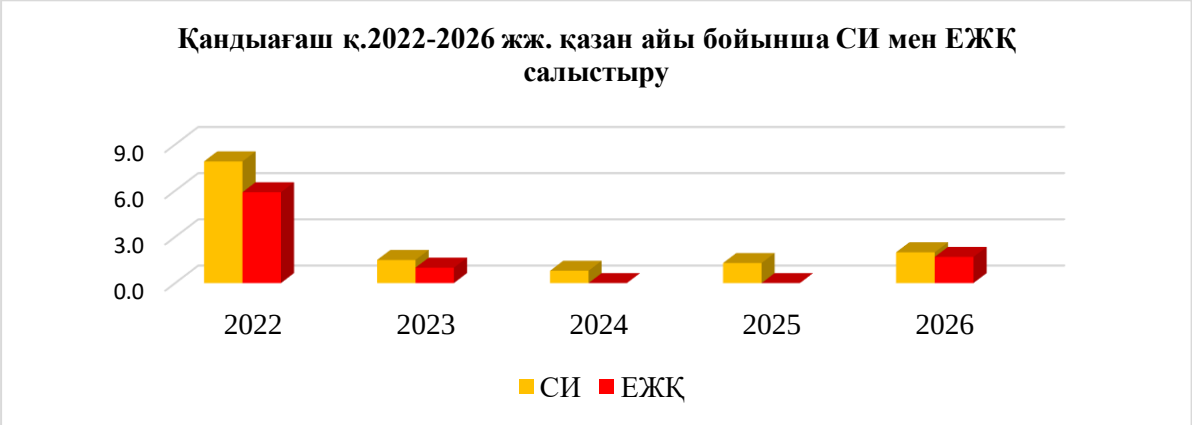
Кестеден көріп отырғанымыздай, қазан айы бойынша 2022-2025 жж. ластанудың көтеріңкі, 2026 ж. жоғары деңгейі тіркелді. Атмосфералық ауаның ластануына күкіртсутек негізгі үлес қосады.

Хромтау қаласында соңғы бес жыл ішінде қазан айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

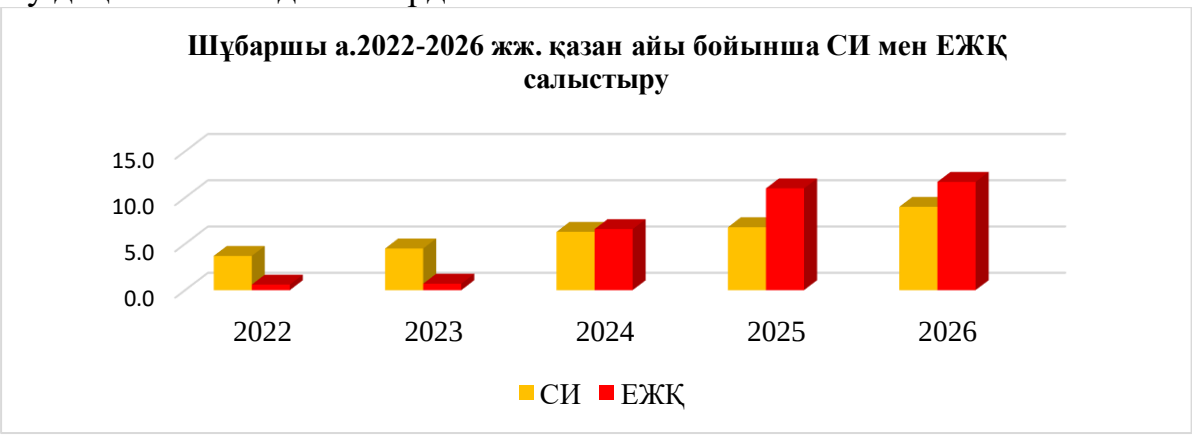
Кестеден көріп отырғанымыздай, қазан айы бойынша 2022 ж. ластанудың көтеріңкі, 2023 и 2026 жж. жоғары, 2024-2025 ж. төмен деңгейі тіркелді.

Қандыағаш қаласында соңғы бес жыл ішінде қазан айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, қазан айы бойынша 2022 ж. ластанудың жоғары, 2023 и 2026 жж. көтеріңкі, 2024-2025 ж. төмен деңгейі тіркелді.

Шұбаршы ауылында соңғы бес жыл ішінде қазан айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, қазан айы бойынша 2022-2023 жж. ластанудың көтеріңкі, 2024-2026 жж. жоғары деңгейі тіркелді. Атмосфералық ауаның ластануына күкіртсутек негізгі үлес қосады.

Кеңқияқ ауылында соңғы бес жыл ішінде қазан айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, қазан айы бойынша 2022-2023 жж. ластанудың көтеріңкі, 2024 ж. жоғары, 2025-2026 жж. төмен деңгейі тіркелді.

Метеорологиялық жағдайлар

Қазан айында облыс бойынша бір айдағы орташа ауа температурасы +5,6 құрады...+ 11,1^{0}С, бұл облыстың барлық аумағындағы нормадан сәл жоғары, норма: +4,4...+8,3°С.

Облыс бойынша жауын-шашын 2-ден 22 мм-ге дейін жауды, бұл облыстың барлық аумағында нормадан аз. Норма (11...36 мм).

Бірінші онкүндіктің көп бөлігінде аймаққа циклондар мен атмосфералық фронттар әсер етті, олар өздерімен бірге жаңбыр мен желдің күшеюін 15-20 м/с дейін жеткізді. Айдың қалған бөлігінде аймаққа тыныш және бұлтты ауа-райын қамтамасыз ететін антициклондар әсер етті.

3. Ақтөбе облысының аумағындағы атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамын бақылау 6 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Аяққұм, Жағабұлақ, Мұғалжар, Новороссийское, Шалқар) жаңбыр суының сынамасын алудан тұрды.

Жауын-шашындағы анықталған ластаушы заттардың концентрациясы шекті рұқсат етілген концентрациядан (ШЖШ) аспайды.

Тұнба үлгілерінде сульфаттар 15,58%, гидрокарбонаттар 37,74%, хлоридтер 12,44%, кальций иондары 13,88%, натрий иондары 8,07%, магний иондары 3,24% және калий иондары 2,54% басым болды.

Кестеде жауын-шашын құрамындағы жекелеген ластаушы заттардың сипаттамасы келтірілген.

4 - кесте

Жауын-шашынның химиялық құрамы

Көрсеткіш	Метеостанциядағы ең аз концентрация	Метеостанциядағы ең жоғары концентрация
Жалпы минерализация	Жағабұлақ МС – 16,67 мг/дм^3	Ақтөбе МС – 63,63 мг/дм^3
Электрөткізгіштік	Жағабұлақ МС – 30,2 мкСм/см	Ақтөбе МС – 103,8 мкСм/см
pH (сутегі көрсеткіші)	Жағабұлақ МС – 6,08	Шалқар МС – 6,99
Аниондар, мг/л		
Сульфаттар (SO_4)	Жағабұлақ МС – 4,63	Шалқар МС – 8,68
Хлоридтер (Cl)	Жағабұлақ МС – 2,51	Новороссийское МС – 6,86
Нитраттар (NO_3)	Жағабұлақ МС – 0,64	Шалқар МС – 2,74
Гидрокарбонаттар(HCO_3)	Жағабұлақ МС – 3,66	Ақтөбе МС – 29,04
Катиондар, мг/л		
Аммоний (NH_4)	Жағабұлақ МС – 0,18	Шалқар МС – 2,34

Натрии (Na)	Жағабұлақ МС – 1,69	Ақтөбе МС – 4,41
Калий (K)	Жағабұлақ МС – 0,57	Новороссийское МС – 1,44
Магний (Mg)	Жағабұлақ МС – 0,63	Ақтөбе МС – 2,09
Кальций (Ca)	Жағабұлақ МС – 2,16	Ақтөбе МС – 9,45
Микроэлементтер, мкг/л		
Қорғасын (Pb)	Ақтөбе МС – 0,03	Новороссийское МС – 0,4
Мыс (Cu)	Новороссийское МС – 1,89	Шалқар МС – 3,34
Күшән (As)	Новороссийское МС – 0,04	Шалқар МС – 0,16
Кадмий (Cd)	Ақтөбе МС – 0,08	Новороссийское МС – 0,1

4. Ақтөбе облысының аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

Ақтөбе облысы бойынша жер үсті суларының сапасына бақылау **12** су объектісінің (Елек, Қарғалы, Ембі, Темір, Ор, Ақтасты, Қосестек, Ойыл, Үлкен Қобда, Қара Қобда, Ырғыз өзендері Шалқар көлі) **19** тұстамасында жүргізілді.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының **42** физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: *температура, қалқыма заттар, түсі, мөлдірлігі, сутегі көрсеткіші (pH), еріген оттегі, ОБТ$_5$, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар.*

Ақтөбе облысының аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесін» *(ҚРСРИМ 04.06.2025 жылғы №111-НҚ бұйрығы)* (бұдан әрі - Бірыңғай сыныптау) болып табылады. -

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай сыныптау бойынша келесідей бағаланады:

3-кесте

Су объектісінің атауы	**Су сапасының класы**		**параметрлері**	**өлш. бірл.**	**концентрация**
	қазан 2025 жыл	**қазан 2026 жыл**			
Елек өзені	4 сынып *(ластанған)*	4 сынып *(ластанған)*	аммоний-ионы	мг/дм^3	1,073
			фенолдар	мг/дм^3	0,0011
			қалқыма заттар	мг/дм3	14,225
Қарғалы өзені	4 сынып *(ластанған)*	4 сынып *(ластанған)*	фенолдар	мг/дм^3	0,0012
			қалқыма заттар	мг/дм3	13,31
Ембі өзені	3 сынып *(орташа ластанған*	3 сынып *(орташа ластанған*	ОХТ	мг/дм^3	19,09
			магнимй	мг/дм^3	35,5
			сульфаттар	мг/дм^3	158
			аммоний-ионы	мг/дм^3	0,88
			мыс	мг/дм^3	0,0015
Темір өзені	3 сынып *(орташа*	4 сынып *(ластанған)*	фенолдар	мг/дм^3	0,0011

	ластанған				
Ор өзені	3 сынып *(орташа ластанған*	4 сынып *(ластанған)*	аммоний-ионы	мг/дм^3	1,27
			фенолдар	мг/дм^3	0,0013
			қалқыма заттар	мг/дм^3	16,68
Ақтасты өзені	4 сынып *(ластанған)*	4 сынып *(ластанған)0*	фенолдар	мг/дм^3	0,0013
			қалқыма заттар	мг/дм^3	12,76
Қосестек өзені	4 сынып *(ластанған)*	4 сынып *(ластанған)*	фенолдар	мг/дм^3	0,0011
			қалқыма заттар	мг/дм^3	13,09
			аммоний-ионы	мг/дм^3	1,18
Ойыл өзені	3 сынып *(орташа ластанған)*	4 сынып *(ластанған)*	аммоний- ионы	мг/дм^3	1,21
			фенолдар	мг/дм^3	0,002
Үлкен Қобда өзені	3 сынып *(орташа ластанған*	4 сынып *(ластанған)*	аммоний-ионы	мг/дм^3	1,17
			фенолдар	мг/дм^3	0,0014
			қалқыма заттар	мг/дм^3	14,25
Қара Қобда	3 сынып *(орташа ластанған*	4 сынып *(ластанған)*	аммоний-ионы	мг/дм^3	1,12
			фенолдар	мг/дм^3	0,0013
Ырғыз өзені	3 сынып *(орташа ластанған*	4 сынып *(ластанған)*	аммоний-ионы	мг/дм^3	1,28
			фенолдар	мг/дм^3	0,0014

Кестеден көрініп тұрғандай, 2025 жылғы қазанмен салыстырғанда Елек, Қарғалы, Қосестек, Ақтасты, Ембі өзендеріндегі жер-үсті суларының сапасы айтарлықтай өзгерген жоқ.

Темір, Ор, Ойыл, Үлкен Қобда, Қара Қобда, Ырғыз өзендерінің жер-үсті суларының сапасы 3-сыныптан 4-сыныпқа нашарлады.

Ақтөбе облысының су нысандарындағы негізгі ластаушы заттар: аммоний-ионы, фенолдар, магний, сульфаттар, ОХТ, мыс және қалқыма заттар.

2026 жылғы қазан айында Ақтөбе облысы аумағында Елек өзенінде жоғары ластану (ЖЛ) жағдайы тіркелмеді.

2 – Қосымшада тұстамалар шегінде су объектілерінің сапасы бойынша ақпарат.

5. Радиациялық жағдай

Гамма сәулелену деңгейін бақылау Ақтөбе облысының аумағында күн сайын 7 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Қарауылкелді, Новоалексеевка, Родниковка, Ойыл, Шалқар, Жағабұлақ) және атмосфераның жер үсті қабатының радиоактивті ластануын бақылау 3 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Қарауылкелді, Шалқар) горизонтальді планшеттермен бес тәуліктік ауа сынамаларын алу жолымен жүзеге асырылды.

6 – кесте

Көрсеткіштердің шекті мәндері

Көрсеткіш (ШЖШ)	Максималды концентрация	Минималды концентрация

Гамма-фон (0,57 мкЗв/сағ)	0,17 мкЗв/сағ	0,04 мкЗв/сағ
Тығыздық (110 Бк/м^2)	2,5 Бк/м²	1,4 Бк/м²

Облыс бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,11 мкЗв/сағ құрады және радиоактивті түсулердің орташа тығыздығы 1,9 Бк/м2 құрады, бұл шекті рұқсат етілген шоғырдан аспады.

6. Ақтөбе облысы бойынша 2026 жылғы күзгі кезеңіндегі топырақтың ауыр металдармен ластану жағдайы

Топырақтың ластануын бақылау және топырақтағы ластаушы заттарды анықтау Ақтөбе қаласында 5 нүктесінде жылына үш рет өткізіледі.

Топырақта ауыр металдардың мөлшері анықталады: кадмий, қорғасын, мыс, хром, мырыш. (кесте 7).

7 – кесте

Ауыр металдардың концентрациясы

Бақылау бекетінің атауы	**Ауыр металдардың концентрациясы, мг/кг.**									
	Cd		**Pb**		**Cu**		**Cr**		**Zn**	
	мин	**макс**	**мин**	**макс**	**мин**	**макс**	**мин**	**макс**	**мин**	**макс**
Ақтөбе	0,11	0,21	0,13	0,29	0,21	0,35	0,10	0,22	1,79	2,60

Іріктелген топырақ сынамаларында қорғасын мен хром мөлшері шекті рұқсат етілген шоғыр шегінде болды.

1-Қосымша

Астана қаласы бойынша бақылау бекеттерінің орналасқан жері және анықталатын қоспалар

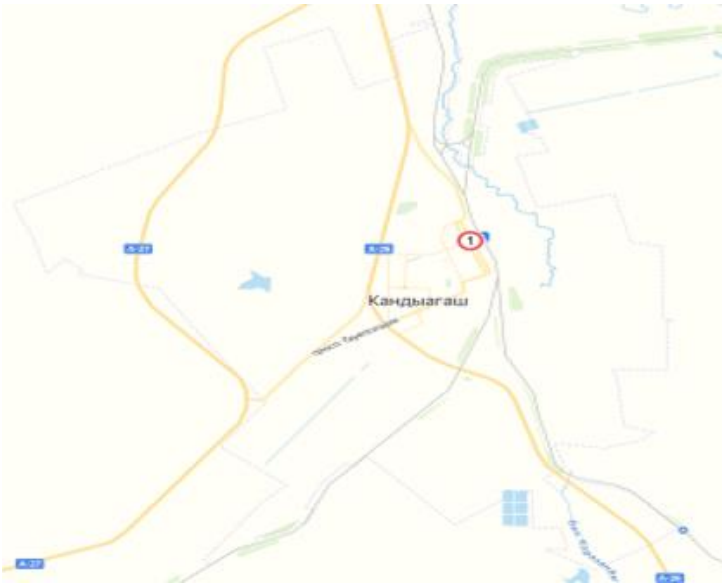
Бекет номері	Бекеттің мекен-жайы	Сынама алу	Анықталатын қоспалар
№1	Авиақалашық 14, әуежай ауданы	Қол күшімен сынама алу	қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот оксиді,азот диоксиді, формальдегид, хром,күкіртті сутек, бензол, этилбензол, толуол, ортоксилол.
№4	Белинский к-сі 5, Тұрғынқалашық ауданы		
№6	Ломоносов к-сі 7, ТЖ вокзалының ауданы		
№2	Рысқұлов к-сі, 4, Шанхай ауданы	үздіксіз режимде-әр 20 минут сайын	көміртегі оксиді, азот диоксиді, азотоксиді, күкіртсутек
№3	Есет батыр к-сі, 109		көміртегі оксиді, азот диоксиді, азотоксиді, күкіртсутек
№6	Жанқожа батыр к-сі, 89, Құрмыш ауданы		РМ-2,5 қалқыма бөлшектері, РМ-10 қалқыма бөлшектері, көміртегі оксиді
№1	Кирпичный а., №18 ОМ ауданы	Жылжымалы зертхана тоқсанына 1 рет (10 күн ішінде)	қалқыма бөлшектер (шаң), күкіртсутек, формальдегид, азот оксиді, күкірт диоксиді, азот диоксиді, көміртек оксиді
№2	Ясный а., 41 разъезд, №41 мектеп – гимназиясының жанында		
№3	Батыс 2, №64 ОМ ауданы		

Ақтөбе қ. бақылау бекеттері мен метеостанцияның орналасу орындарының картасы

Хромтау қ. бақылау бекетінің орналасу картасы

Қандыағаш қ. бақылау бекетінің орналасу картасы

Шұбаршы а. бақылау бекетінің орналасу картасы

Кенқияқ а. бақылау бекетінің орналасу картасы

2-қосымша

Ақтөбе облысының жер үсті су сапасының тұстамалар бойынша ақпараты

су объектісі және тұстама	физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Елек өзені	Су температурасы 11 – 13,6ºС, сутегі көрсеткіші 7,97 – 8,01, судағы еріген оттегі 5,34 – 8,82 мг/дм^3, ОБТ$_5$ 1,16 – 1,87 мг/дм^3, кермектілік 3,01 – 6,13 мг-экв/л., оттегімен қанығу пайызы 90 – 100 %, көміртек диоксиді 1,32 мг/дм^3, мөлдірлігі 21 см, барлық тұстамада иісі 0 балл.	
Алға қаласынан 0,3 км жоғары, Ақтөбе химиялық зауытының шлам тоғандарынан 1 км жоғары	4 сынып	Аммоний ионы – 1,12 мг/дм^3 Фенолдар – 0,0011 мг/дм^3. Қалқыма заттар – 14,44 мг/дм^3. Аммоний-ионының және фенолдардың нақты концентрациялары фондық сыныптан аспайды. Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Алға қаласынан 15 км төмен, жер асты суларының шығуынан 0,5 км төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,0012 мг/дм^3. Қалқыма заттар – 15,72 мг/дм^3. Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды. Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады
Ақтөбе қаласынан 0,5 км жоғары, Новороссийск көпірінен 8 км жоғары, Қарғалы өз. құйылысынан 11,2 км жоғары.	4 сынып	Аммоний ионы – 1,14 мг/дм^3 Қалқыма заттар – 13,36 мг/дм^3. Аммоний-ионының және қалқыма заттардың нақты концентрациялары фондық сыныптан асады.
Ақтөбе қаласынан 4,5 км төмен, Жінішке өзеніне төмен құятын, жер асты суларының шығуынан 0,5 км жоғары.	4 сынып	Фенолдар – 0,0011 мг/дм^3. Қалқыма заттар – 12,82 мг/дм^3. Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды. Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Ақтөбе қаласынан 20 км төмен, Георгиевка ауылынан 2,0 км төмен, жер асты суларының шығуынан 0,5 км төмен.	4 сынып	Аммоний ионы – 1,1 мг/дм^3 Фенолдар – 0,0012 мг/дм^3. Қалқыма заттар – 14,04 мг/дм^3. Аммоний-ионының және қалқыма заттардың нақты концентрациялары фондық сыныптан асады. Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Целинный ауылынан 1,0 км оңтүстік – шығысқа, Елек өзенінің сол жақ жағалауы.	4 сынып	Фенолдар – 0,0011 мг/дм^3. Қалқыма заттар – 14,097 мг/дм^3 Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды. Қалқыма заттардың нақты

		концентрациясы фондық сыныптан асады.
Қаргалы өзені	Су температурасы 7,4ºС, сутегі көрсеткіші 8, судағы еріген оттегі 6,47 мг/дм^3, ОБТ$_5$ 1,04 мг/дм^3, кермектілік 6,5 мг-экв/л., иісі 0 балл.	
тұстама Қарғалы ауылы, Ауылдың батыс бөлігінде Бұтақ өзенінің су келуінің оң жақ беткейінен 1 км төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,0012 мг/дм^3. Қалқыма заттар – 13,31 мг/дм^3 Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды. Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Ембі өзені	Су температурасы 18,9 – 19,3ºС, сутегі көрсеткіші 7,96, судағы еріген оттегі 8,21 – 8,35 мг/дм^3, ОБТ$_5$ 1,56 – 1,58 мг/дм^3, кермектілік 5,9 – 6,03 мг-экв/л., барлық тұстамада иісі 0 балл.	
Жағабұлақ ауылы, Жағабұлақ ауылынан 1,0 км солтүстік-батыста.	3 сынып	ОХТ – 18,47 мг/дм^3. Магний – 35 мг/дм^3 Сульфаттар –169 мг/дм^3 Аммоний ионы – 0,93 мг/дм^3 ОХТ және фенолдардың нақты концентрациялары фондық сыныптан аспайды. Магнийдің және сульфаттардың нақты концентрациялары фондық сыныптан асады.
Саға ауылы, Ауылдан 1,0 км оңтүстік-батыста.	4 сынып	Фенолдар – 0,0011 мг/дм^3. Қалқыма заттар – 15,36 мг/дм^3 Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды. Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Темір өзені	Су температурасы 13,3 – 14,6 ºС, сутегі көрсеткіші 7,98 – 8, судағы еріген оттегі 7,26 – 7,61 мг/дм^3, ОБТ$_5$ 1,01 – 1,36 мг/дм^3, кермектілік 5,56 – 5,72 мг-экв/л., барлық тұстамада иісі – 0 балл.	
Покровское ауылы, Шелісай өзенінің су келуінің сол жақ беткейінен 400 м төмен.	4 сынып	Қалқыма заттар – 14,83 мг/дм^3. Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Ленинское ауылы, ауылдан 9 км төмен, Күлден-Темір өзенінің су сағасының сол жақ беткейінен 2 км төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,0012 мг/дм^3. Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Ор өзені	Су температурасы 11ºС, сутегі көрсеткіші 8, судағы еріген оттегі 7,48 мг/дм^3, ОБТ$_5$ 1,29 мг/дм^3, кермектілік 5,52 мг-экв/л., мөлдірлігі 21 см, иісі 0 балл.	
Бөгетсай ауылы, ауылдан 0,3 км төмен, Бөгетсай өзенінің құйылысынан 0,2 км төмен.	4 сынып	Аммоний ионы – 1,27 мг/дм^3 Фенолдар – 0,0013 мг/дм^3. Қалқыма заттар – 16,68 мг/дм^3. Аммоний-ионының және фенолдардың нақты концентрациялары фондық

		сыныптан аспайды. Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Қосестек өзені	Су температурасы 7,6ºС, сутегі көрсеткіші 7,98, судағы еріген оттегі 7,11 мг/дм^3, ОБТ$_5$ 1,49 мг/дм^3, кермектілік 4,9 мг-экв/л., иісі 0 балл.	
Қос-Естек ауылы, ауылдың оңтүстік-батыс бөлігінде шамамен атауы жоқ су сағасының сол жақ беткейінен 1 км жоғары, Таранғұл және Айтпай өзендерінің суы қосылған жерінен 2 км төмен.	4 сынып	Аммоний ионы – 1,18 мг/дм^3 Фенолдар – 0,0011 мг/дм^3. Қалқыма заттар – 13,09 мг/дм^3. Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды. Қалқыма заттардың және аммоний-ионының нақты концентрациялары фондық сыныптан асады.
Ақтасты өзені	Су температурасы 8,4ºС, сутегі көрсеткіші 7,99, судағы еріген оттегі 7,52 мг/дм^3, ОБТ$_5$ 1,19 мг/дм^3, кермектілік 6,2 мг-экв/л., иісі 0 балл.	
Белогорка ауылы, ауыл шетінің солтүстік-шығыс беткейі, Ақтасты құрайтын Тересбұтақ және Тереңсай өзендерінің су қосылған жерінен 9 км төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,0013 мг/дм^3. Қалқыма заттар – 12,76 мг/дм^3. Фенолдардың және қалқыма заттардың нақты концентрациялары фондық сыныптан асады.
Ойыл өзені	Су температурасы 13ºС, сутегі көрсеткіші 8,01, судағы еріген оттегі 7,16 мг/дм^3, ОБТ$_5$ 1,53 мг/дм^3, кермектілік 5,9 мг-экв/л., иісі – 0 балл.	
Ойыл ауылы, ауыл шетінің солтүстік-шығыс беткейінде автожол көпірінен (белдемінен) 92 м жоғары.	4 сынып	Аммоний ионы – 1,21 мг/дм^3 Фенолдар – 0,002 мг/дм^3. Аммоний-ионының және фенолдардың нақты концентрациялары фондық сыныптан асады.
Үлкен Қобда өзені	Су температурасы 10,9ºС, сутегі көрсеткіші 7,97, судағы еріген оттегі 6,43 мг/дм^3, ОБТ$_5$ 1,57 мг/дм^3, кермектілік 6,13 мг-экв/л., мөлдірлігі 21 см, иісі 0 балл.	
Қобда ауылы, Новоалексеевка ауылының шетінен оңтүстік-шығысқа 1 км, Темірбетонды автожол көпірінен (белдемінен) 400 м төмен.	4 сынып	Аммоний ионы – 1,17 мг/дм^3 Фенолдар – 0,0014 мг/дм^3. Қалқыма заттар – 14,25 мг/дм^3. Аммоний-ионының, қалқыма заттардың және фенолдардың нақты концентрациялары фондық сыныптан асады.
Қара Қобда өзені	Су температурасы 10,2ºС, сутегі көрсеткіші 7,98, судағы еріген оттегі 6,39 мг/дм^3, ОБТ$_5$ 1,18 мг/дм^3, кермектілік 5,98 мг-экв/л., иісі 0 балл.	
Альпасай ауылы, Альпасай ауылынан 360 м. Шығысқа және Сары-Қобда өзенімен су қосылған жерден 18 км.	4 сынып	Аммоний ионы – 1,12 мг/дм^3 Фенолдар – 0,0013 мг/дм^3. Аммоний-ионының және фенолдардың нақты концентрациялары фондық сыныптан асады.

Ырғыз өзені	Су температурасы 13,3ºС, сутегі көрсеткіші 8, судағы еріген оттегі 8,02 мг/дм^3, ОБТ$_5$ 1,13 мг/дм^3, кермектілік 6 мг-экв/л., иісі 0 балл.	
Шеңбертал ауылы, ауылдан 8 км және темірбетон көпірден 1,2 км.	4 сынып	Аммоний ионы – 1,28 мг/дм^3 Фенолдар – 0,0014 мг/дм^3. Аммоний-ионының нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды. Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады

3 Қосымша

Актөбе облысының аумағындағы көлдердің жер үсті сулары сапасының нәтижелері

	Ингредиентердің атауы	**Өлшем бірлігі**	**Қазан 2026 ж**
			Шалқар көлі
1	Көзбен шолу		
2	Температура	°С	13
3	Сутегі көрсеткіші		8,02
4	Еріген оттегі	мг/дм^3	7,87
5	Судың иісі	балл	1
6	ОБТ5	мг/дм^3	1,06
7	ОХТ	мг/дм^3	20,27
8	Қалқыма заттар	мг/дм^3	12,94
9	Гидрокарбонаттар	мг/дм^3	295
10	Кермектік	мг/дм^3	5,63
11	Минерализация	мг/дм^3	809
12	Натрий + калий	мг/дм^3	106
13	Құрғақ қалдық	мг/дм^3	800
14	Кальций	мг/дм^3	58
15	Магний	мг/дм^3	33
16	Сульфаттар	мг/дм^3	122
17	Хлоридтер	мг/дм^3	95
18	Фосфаттар	мг/дм^3	0,019
19	Жалпы фосфор	мг/дм^3	0,018
20	Нитритті азот	мг/дм^3	0,036
21	Нитратты азот	мг/дм^3	0,022
22	Жалпы темір	мг/дм^3	0,015
23	Тұзды аммоний	мг/дм^3	1,32
24	Қорғасын	мг/дм^3	0,002
25	Мыс	мг/дм^3	0,002
26	Мырыш	мг/дм^3	0,002
27	АББЗ /СББЗ	мг/дм^3	0,01
28	Фенолдар	мг/дм^3	0,001
29	Мұнай өнімдері	мг/дм^3	0,015

4 Қосымша

Анықтамалық бөлім

Елді мекендердің ауасындағы ластаушы заттардың рұқсат етілген шекті шоғырлануы (ШЖШ)

Қоспалар	ШЖШ мәні, мг/м3		Қауіптілік классы
	максималды бір реттік	орта тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 $м^3$	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,5	0,15	3
Қалқыма бөлшектер РМ 10	0,3	0,06	
Қалқыма бөлшектер РМ 2,5	0,16	0,035	
Хлор сутегі	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Мышьяк	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қоғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртсутек	0,008	-	2
Көміртек оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фтор сутегі	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 2 қазандағы № ҚР ДСМ-70 бұйрығы.Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 3 қазанда № 29011 болып тіркелді.

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градация	Атмосфералық ауаның ластануы	Көрсеткіштер	Бір айға бағалау
I	Төмен	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтерінкі	СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19

III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖҚ, %	›10 ›50

БҚ 52.04.667-2005 Мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және халықты ақпараттандыру үшін қалалардағы атмосфераның ластану жай-күйінің құжаттары. Әзірлеуге, сақтауға, мазмұндауға және мазмұнына қойылатын жалпы талаптар

Су пайдалану санаттары (түрлері) бойынша су пайдалану сыныптарынсаралау

Су пайдалану санаты(түрі)	Мақсаты / түрі тазалау	Суды пайдалану сыныптары					
		1 класс	2 класс	3 класс	4 класс	5 класс	6 класс
Балық шаруашылығының суыңпайдалану	Албыртбалық	+	+	-	-	-	-
	Тұқыбалық	+	+	-	-	-	-
Ауыз су пайдалану шаруашылығы	Қарапайым су дайындау	+	+	-	-	-	-
	Дағдылы су дайындау	+	+	+	-	-	-
	Қарқынды судайындау	+	+	+	+	-	-
Рекреациялық су пайдалану (мәдени-тұрмыстық)		+	+	+	-	-	-
Суару	Дайындықсыз	+	+	+	+	-	-
	Карталардатұндыру	+	+	+	+	+	+
Өнеркәсіп: технологиялық мақсаттар, процестер салқындату		+	+	+	+	-	-
гидроэнергетика		+	+	+	+	+	+
пайдалы қазбаларды өндіру		+	+	+	+	+	+
транспорт		+	+	+	+	+	+

Су объектілеріндегі су сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі (АШМ СРК 20.03.2024 ж. №151 Бұйрығы)

Радиациялық қауіпсіздік нормативі

Нормаланатын шамалар	Доза шектері
Тиімді доза	Халық
	Кез келген кезекті 5 жыл үшін жылына 1 мЗ орташа, бірақ жылына 5 мЗ артық емес

*"*Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық талаптар радиациялық қауіпсіздіктіқамтамасыз етуге»*

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген мөлшері

Заттардың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі -ШРШ) топырақта мг/кг
Қорғасын	32,0
Хром	6,0

* *Өмір сүру ортасының қауіпсіздігінің гигиеналық нормативтерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 21 сәуірдегі № ҚР ДСМ-32 бұйрығы.*

"ҚАЗГИДРОМЕТ" РМК АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ФИЛИАЛЫ

МЕКЕН-ЖАЙЫ:

АҚТӨБЕ ҚАЛАСЫ
АВИАГОРОДОК 14В
ТЕЛ. 8 (7132)-22-85-72
E MAIL:HIMLABACGM@MAIL.RU